

Anti-pestprotocol

2024

Dr. Aletta Jacobs College anti-pestprotocol
Datum: februari 2024
Revisiedatum: 2026

Vastgesteld in directiebestuur 23-04-2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
Voor wie	3
Doel van het pestprotocol.....	3
Visie	4
Uitgangspunten	4
Wat is pesten?	5
De rollen bij pesten	5
Vormen van pesten	6
Aanspreekpunt en coördinatie	7
Aanspreekpunt(en) pesten.....	7
Anti-pestcoördinator	7
Preventie en maatregelen	8
De preventie is de algemene verantwoordelijkheid van de school:	8
Binnen het dr. Aletta Jacobs College worden de volgende preventieve activiteiten/maatregelen ingezet:	8
Het betrekken van de klas bij een veilig klimaat	8
Het bieden van steun aan de ouders	8
De stappen van het pestprotocol	9
Stap 1: In gesprek met de gepeste	9
Stap 2: In gesprek met de pester(s)	9
Stap 3: Herstelgesprek gepeste – pester(s).....	9
Stap 4: Nazorg	10
Bijlage 1 - Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling	11
Bijlage 2 - Leidraad voor een gesprek met de leerling die pest	13
Bijlage 3 - Anti-pestcontract	14
Bijlage 4 – Verschillende rollen bij pesten	15
Bijlage 5 - Mogelijke signalen bij pesten.....	16
Gepest worden	16
Pester	16

Inleiding

Pesten is een belangrijk onderwerp als het gaat over de sociale veiligheid op school. Pesten in het voortgezet onderwijs kan zorgen voor een onveilige sfeer, die het leer- en ontwikkelklimaat kan aantasten. Daarnaast kunnen gepeste leerlingen nog jaren problemen ondervinden van het pesten (Stichting School en Veiligheid).

De veiligheidsmonitor van 2021-2022 laat zien dat pesten een hardnekkig fenomeen is. Uit de schoolbrede review 2022-2023 van het dr. Aletta Jacobs College komt daarbij naar voren dat ouders graag zien dat school iets doet aan het verbeteren van de aanpak van pesten.

De aanpak van pesten vraagt dan ook om blijvende aandacht en behoort tot de basisondersteuning die aangeboden wordt in de school. Vanuit de Wet veiligheid op school zijn scholen sinds 2015 verplicht om in het sociaal veiligheidsbeleid aandacht te hebben voor aanpak van pesten. Daarom is dit anti-pestprotocol opgesteld, hierin wordt beschreven wat de school doet in de aanpak van pesten en hoe zij probeert pestgedrag te voorkomen.

Voor wie

Dit anti-pestprotocol is voor leerlingen, ouders/verzorgenden, docenten en eventuele andere betrokkenen die verbonden zijn aan het dr. Aletta Jacobs College te Hoogezand.

Doel van het pestprotocol

Dit protocol geeft leerlingen, ouders/verzorgenden, docenten en eventuele andere betrokkenen duidelijkheid over hoe pesten geprobeerd wordt te voorkomen in de school en hoe gehandeld wordt wanneer er wel gepest wordt. Aan de hand van dit protocol wil de school laten zien dat zij pesten serieus neemt. Het doel is dat er direct opgetreden kan worden bij (signalen van) pesten, dat duidelijk wordt dat pesten niet getolereerd wordt in de school om uiteindelijk het gevoel van veiligheid bij leerlingen te vergroten en te voorkomen dat leerlingen te maken krijgen met pesten.

Visie

Het dr. Aletta Jacobs College heeft in het strategisch beleid (2023-2027) beschreven te streven naar een professionele en krachtige leergemeenschap, waarbinnen alle leerlingen en medewerkers zich ontwikkelen. Hierin werkt de school vanuit de kernwaarden: persoonlijke aandacht, nabijheid, (toe)vertrouwen, veiligheid en verbinding. We zien en kennen de leerlingen, in een gezonde (pedagogische) relatie en in het bieden en borgen van veiligheid.

Uitgangspunten

Binnen deze ambitie werken we gericht aan het veilige klimaat, waarin pesten niet wordt getolereerd. Dit wordt beschreven vanuit een aantal uitgangspunten:

- Veiligheid en geborgenheid zijn absolute voorwaarden om tot leren te komen. Dat betekent dat de school actief dient te zijn in het scheppen van een veilige schoolomgeving. In een dergelijke omgeving hoort pestgedrag niet thuis. Binnen alle deelscholen streven we naar een pedagogisch klimaat waarbij pesten niet wordt geaccepteerd. Alle deelscholen onderschrijven daarmee dit protocol.
- Pesten wordt als probleem gezien door alle betrokken partijen: medewerkers in de school, directie, ouders en leerlingen.
- Medewerkers zijn in staat pestgedrag te signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
- Ons pestprotocol bevat afspraken over de preventieve en directe aanpak ten aanzien van pesten.
- Bij de preventieve en directe aanpak van pestgedrag is een goede samenwerking tussen ouders, medewerkers en leerlingen voorwaardelijk.

Wat is pesten?

We spreken van pesten als één leerling herhaaldelijk en langdurig wordt blootgesteld aan negatieve handelingen door één of meerdere personen. De negatieve handelingen zijn structureel tegen dezelfde persoon/personen gericht, waarbij sprake is van machtsongelijkheid en de gepeste zich onveilig voelt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en bedreigend. De gepeste loopt hierbij mogelijk psychische of fysieke schade op. Bij de vraag over het wel of niet pesten is, staat de ervaring van de gepeste leerling voorop, niet de bedoeling van de pester(s) (Stichting School en Veiligheid).

Pesten of plagen?

Het verschil tussen plagen en pesten is dat bij plagen het niet structureel op dezelfde leerling is gericht en er geen sprake is van machtsongelijkheid. Leerlingen sluiten elkaar niet buiten en het gebeurt geregeld over en weer zonder kwade bedoelingen. Dit mag zolang iemand niet aangeeft dat hij zich er niet prettig bij voelt. Wanneer gevoelens van onveiligheid optreden, is er sprake van pesten.

Pesten of ruzie?

Bij een ruzie hebben leerlingen een conflict met elkaar. Ze wisselen hierbij over en weer argumenten uit op een (vaak) emotionele manier. Beide leerlingen voelen zich sterk genoeg om de confrontatie aan te gaan. Er is hier geen sprake van machtsongelijkheid.

De rollen bij pesten

Rondom pesten zijn er meerdere rollen zichtbaar, deze rollen hebben allen hun eigen invloed op de situatie. In het algemeen hebben alle betrokkenen (leerlingen, klasgenoten, ouders, docenten) in hun rol invloed op het pesten. De verschillende rollen zijn: slachtoffer/gepeste, pester, meelopers, helper, stiekemer, buitenstaander, stille, ouders en leerkracht. Voor verdere toelichting zie bijlage 4.

Vormen van pesten

Pesten kan op verschillende manieren gebeuren in verschillende vormen. Hieronder worden enkele voorbeelden van (negatieve) handelingen van pesten genoemd.

- Verbaal pesten
Schelden, naroeppen, imiteren, belachelijk maken of uitlachen, iemand tot iets dwingen, chanteren, dreigen of intimideren.
- Fysiek pesten
Spugen, schoppen, slaan, knijpen, krabben, aan de haren trekken, aan kleding trekken, duwen.
- Materieel pesten
Spullen stukmaken, afpakken of verstoppen
- Relatieve pesten
Iemand buitensluiten, over iemand roddelen of geruchten verspreiden
- Online pesten/cyberpesten
Belastend materiaal (foto's, filmpjes, roddels) via sociale media/internet verspreiden, iemand lastigvallen via sociale media.

Aanspreekpunt en coördinatie

Aanspreekpunt(en) pesten

Vanuit de eerder benoemde Wet Veiligheid op School (2015) zijn scholen verplicht iemand aan te stellen als aanspreekpunt pesten. Het aanspreekpunt pesten is beschikbaar voor leerlingen die te maken krijgen met pesten of willen melden dat andere leerlingen gepest worden. Daarnaast is het aanspreekpunt ook beschikbaar voor ouders of docenten die zorgen hebben over pestgedrag op school.

In de meeste situaties zullen de leerlingen naar een mentor/docent gaan, het aanspreekpunt is er juist ook voor die leerlingen die dat niet durven of kunnen. Het aanspreekpunt pesten brengt vervolgens de situatie in kaart, gaat in gesprek met de betrokkenen en bespreekt gewenste en mogelijke oplossingen met de betrokkenen en ondersteunt bij het in gang zetten van de gewenste oplossing. Het aanspreekpunt pesten is hierin in nauw contact met de anti-pestcoördinator en zorgt voor de registratie in Magister van de gezette stappen, evaluatie en eventuele nazorg.

Binnen het dr. Aletta Jacobs College is de rol van aanspreekpunt weggelegd bij:

De ondersteuningscoördinatoren van de deelscholen.

Anti-pestcoördinator

De anti-pestcoördinator is de deskundige in de school in de aanpak van alle vormen/handelingen van pesten. De coördinator is verantwoordelijk voor de uitvoering van het anti-pestprotocol en zorgt voor continue aandacht voor het voorkomen en serieus aanpakken van pesten in de school. De anti-pestcoördinator is het klankbord voor collega's die vragen hebben over pesten en de aanpak ervan. De coördinator informeert en adviseert over de inzet van programma's en/of lessen over pesten, hoe te handelen in een pestsituatie en wat er preventief ingezet kan worden om pesten in de klas te voorkomen.

Tot slot draagt de anti-pestcoördinator zorg voor het overzicht en de registratie van pestincidenten, overlegt regelmatig met het aanspreekpunt pesten en adviseert waar het kan in het uitvoeren van preventieve maatregelen aan de hand van pestincidenten.

Binnen het dr. Aletta Jacobs College is de rol van anti-pestcoördinator weggelegd bij:

Aniek Hut (orthopedagoog)

Preventie en maatregelen

De preventie is de algemene verantwoordelijkheid van de school:

- De school zorgt dat de directie en alle medewerkers voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten.
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.
- De school heeft structureel contact met o.a. zorg en politie in de gemeente.
- De school betreft ouders bij het pesten, de aanpak van pesten is een gedeelde verantwoordelijkheid.

Binnen het dr. Aletta Jacobs College worden de volgende preventieve activiteiten/maatregelen ingezet:

- Bij de start van het schooljaar wordt veel tijd ingezet op de groepsvorming.
- Indien nodig worden groepsplannen opgesteld om de verschillende behoeftes van de klas in beeld te krijgen en op in te zetten.
- Periodiek vinden er leerling besprekingen plaats, waar (mogelijke) signalen omtrent bijzonderheden, veiligheid, groepsdynamiek etc. worden besproken. Bij mogelijk pestgedrag kan de ondersteuningscoördinator en tevens aanspreekpunt pesten dit met de desbetreffende mentoren oppakken. Door te starten met het stappenplan van het pestprotocol (zie hieronder).
- Bij mogelijke signalen van pestgedrag in de klas, kan er voor gekozen worden om een orthopedagoog in lessen te laten meekijken.
- In de mentortrainingen van de school is aandacht voor signalering van pestgedrag en het volgen van de stappen hierbij.

Het betrekken van de klas bij een veilig klimaat

- De mentor i.s.m. het aanspreekpunt pesten bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin.
- Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier in de toekomst op terug. Mogelijk wordt preventief al een anti-pestcontract met de klas opgesteld.

Het bieden van steun aan de ouders

- Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen.
- De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken.
- De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.
- De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

De stappen van het pestprotocol

Binnen de school is het aanspreekpunt pesten samen met anti-pestcoördinator verantwoordelijk voor het volgen van het stappenplan pesten. Indien een docent, mentor of andere betrokkene van één leerling te horen krijgt of zelf ziet dat één leerling gepest wordt, stapt deze altijd naar het aanspreekpunt pesten en registreert dit in het leerlingvolgsysteem Magister. Het aanspreekpunt pesten zet vervolgens de stappen zoals hieronder beschreven:

Stap 1: In gesprek met de gepeste

Het aanspreekpunt pesten gaat in gesprek met de leerling en vraagt uit wat er precies aan de hand is. Hoe lang speelt het al? Wat gebeurt er precies (feitelijke, concrete informatie)? Zijn de ouders op de hoogte (zo, nee dan de ouders op de hoogte stellen)? Voor een leidraad voor een gesprek met de gepeste, zie bijlage 1.

▪ **In geval van online pesten:**

- **Bewaar de berichten:** probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren. Vertel leerlingen hoe ze dat kunnen doen bijvoorbeeld: afdrukken, selecteren en kopiëren, Messengergesprekken opslaan, maken van screenshots.
- **Blokkeer de afzender:** leg de leerling zo nodig uit hoe hij de pestmail/WhatsAppberichten kan blokkeren.
- **Probeer de dader op te sporen:** neem desnoods contact op met ICT-coördinator of de systeembeheerder. Het is mogelijk het IP-adres van de e-mail af te leiden en om te zien van welke computer het bericht is verzonden.

Stap 2: In gesprek met de pester(s)

In gesprek met de pester(s). Feitelijke, concrete informatie benoemen. De kant van de pester(s) horen. Ouders inlichten.

Stap 3: Herstelgesprek gepeste – pester(s)

Het organiseren van een herstelgesprek tussen de pester(s) en gepeste.

Beide kanten horen en afspraken maken hoe verder. De afspraken op een anti-pestcontract noteren en door beiden laten tekenen. Daarbij aangeven wat de consequentie is van het niet nakomen van de afspraken: denk aan preventieve inzet van externe partijen (HALT, jongerenwerk) of schorsing. Na afloop van het gesprek ouders informeren over verloop van gesprek, gemaakte afspraken en de eventuele consequenties.

Stap 4: Nazorg

Check bij pester(s) en gepeste of de gemaakte afspraken worden nagekomen en of er nog gepest wordt (na 6 tot 8 weken). Is het pesten gestopt? Zo, nee inzetten van de consequenties en nieuwe afspraken maken. Hier moeten dan ook ouders actief bij betrokken worden: denk aan een gesprek op school met ouders erbij.

Bijlage 1 – Stroomschema anti-pestprotocol

Stroomschema anti-pestprotocol

dr.
Aletta
Jacobs
College

Signalering

Indien een docent, mentor of andere betrokkene van één leerling te horen krijgt of zelf ziet dat één leerling gepest wordt, stapt deze altijd naar het aanspreekpunt pesten van de desbetreffende deelschool van de leerling.

Het aanspreekpunt pesten checkt of dit geregistreerd wordt in het leerlingvolgsysteem Magister. Het aanspreekpunt pesten zet vervolgens de stappen zoals hieronder beschreven:

Stap 1: In gesprek met de gepeste

- ☐ De gebeurtenis(sen)/situatie uitvragen (feitelijke concrete informatie)
- ☐ Duur van pestgedrag; datum
- ☐ Ouders inlichten/contact opnemen
- ☐ Registreren in Magister

Stap 2: In gesprek met de pester(s)

- ☐ Signalen van gepeste leerling bespreken met de pester(s)
- ☐ De eigen ervaring van de pester(s) over de gebeurtenis(sen)/situatie uitvragen (feitelijke concrete informatie)
- ☐ Ouders inlichten/contact opnemen
- ☐ Registreren in Magister

Stap 3: Herstelgesprek met de gepeste en pester(s)

- ☐ De gepeste aan het woord laten om ervaringen te delen
- ☐ De pester(s) aan het woord laten om ervaringen te delen
- ☐ Mogelijkheid geven om te reageren op elkaar
- ☐ Begrip creëren voor elkaars perspectief
- ☐ Bespreken van mogelijke gevolgen van dit gedrag
- ☐ Afspraken maken hoe nu verder?
- ☐ Afspraken vastleggen in een anti-pestcontract en laten ondertekenen door leerlingen en aanspreekpunt pesten
- ☐ Contact met alle ouders over de gemaakte afspraken en sturen van het anti-pestcontract naar ouders.
- ☐ Registreren en uploaden in Magister

Stap 4: Nazorg

- ☐ Na zes tot acht weken checkt of de gemaakte afspraken zijn nagekomen bij zowel de gepeste als de pester(s).
- ☐ Is het pestgedrag gestopt?
 - Ja: dan sluit het pestprotocol voor nu af.
 - Nee: dan volgen de volgende stappen:
- ☐ Opnieuw volgen van stap 3:
 - Gesprek op school met ouders, pester(s) en gepeste.
 - Inzetten van sancties/consequenties
 - Maken van nieuwe afspraken in een aangepast anti-pestcontract
 - Na vier weken een nieuwe check voor nazorg.
- ☐ Registreren in Magister

Bijlage 2 - Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Bij (vermoedens van) pestgedrag, kan een mentor of aanspreekpunt pesten het gesprek aangaan met de leerling. Het is belangrijk dit gesprek goed in te leiden, begin niet meteen over het pesten, maar vraag eerst bijvoorbeeld hoe het met de leerling gaat, hoe hij/zij zich voelt. Geef de leerling het gevoel dat hij bij jou terecht kan en dat je voor hem klaarstaat. Het is belangrijk om goed te luisteren naar wat de leerling te zeggen heeft. Wanneer de mentor te weinig kennis heeft over wat er speelt en hoe hiermee om te gaan is het raadzaam de leerling door te verwijzen naar de ondersteuningscoördinator/aanspreekpunt pesten. Hieronder staan een aantal vragen weergegeven die in het gesprek gesteld kunnen worden om de situatie helder te krijgen.

Feiten

- Wat is er aan de hand? Klopt het dat je gepest wordt? (H)erkenning van het probleem.
- Wat gebeurt er dan?
- Door wie word je gepest? (Doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (Doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou weleens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?

Aanpak

Besprek samen met de leerling wat er gedaan kan worden aan het pesten. Let daarbij op de volgende aspecten:

- Hoe communiceert de leerling met anderen?
- Welke lichaamstaal speelt een rol?
- Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
- Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

Gepeste jongeren lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Ergens is er iets in zichzelf dat de pester gelijk geeft. Besteed hier aandacht aan want niemand mag een ander klein maken zonder diens toestemming. Laat ook merken dat hij steun krijgt van volwassenen.

Bijlage 3 - Leidraad voor een gesprek met de leerling die pest

Alvorens er een gesprek met de pester wordt gehouden, heeft degene die het gesprek aangaat zich ervan overtuigd dat degene met wie het gesprek plaatsvindt inderdaad schuldig is aan het gemelde gedrag.

Het doel van dit gesprek is drieledig:

- De leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan.
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen. Wat is de winst voor de pester: status, vrienden? Welke alternatieven zijn er om die winst te behouden?
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt.

Confronteren

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde. Confronteren is:

- **Probleemgericht en richt zich op gedrag wat waar te nemen is:** zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht, bijvoorbeeld: "Je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent!" Zodra we gaan interpreteren reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren.
- **Relatiegericht:** je bent bijvoorbeeld heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt maar met behoud van de relatie. Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt. Zeg nooit: Je bent heel gemeen. Je wilt duidelijk verder met de jongere. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is.
- **Specifiek blijven:** je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak algemeen.
- **Veranderingsgericht:** je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Vraag tenslotte nog wat precies het doel is van wat hij doet: "Wat wil je bereiken met dit gedrag?"
Wees duidelijk dat pestgedrag niet kan en moet stoppen!

Bijlage 4 - Anti-pestcontract

ANTI-PESTCONTRACT dr. Aletta Jacobs College te Hoogezand

Ondergetekende, _____ in klas _____ van het dr. Aletta Jacobs College in Hoogezand houdt zich aan de onderstaande gemaakte afspraken: **Ik vind dat iedereen zich veilig moet voelen in school.**

Daarom houd ik mij aan de volgende afspraken:

-
-
-
-

Bij het verbreken van het contract wordt dit gemeld aan de mentor of het aanspreekpunt pesten binnen de school en zal er een afspraak worden gemaakt tussen pester en gepeste leerling. Hiervan zullen ouders op de hoogte worden gesteld en worden uitgenodigd bij het gesprek.

Datum en plaats: _____

Handtekening leerling: _____

Handtekening aanspreekpunt pesten: _____

Dit contract zal in het dossier van de leerling komen en er gaat een kopie naar huis.

Bijlage 5 – Verschillende rollen bij pesten

Welke rollen zie je bij pesten?

Bij pesten denk je vaak alleen aan degene die pest en degene die gepest wordt. Maar als er gepest wordt, heeft vaak iedereen in de klas ermee te maken. In het algemeen hebben alle leerlingen in de klas in hun rol invloed op het pesten. Ook ouders en leerkrachten hebben invloed op het pesten. In een groep waar gepest wordt zijn meestal verschillende rollen zichtbaar:

- **De pester:** is vaak onzeker en wil bijvoorbeeld graag aardig en stoer gevonden worden. Denkt bijvoorbeeld door te pesten dat iedereen hem/haar grappig vindt.
- **De gepeste:** voelt zich vaak verdrietig en eenzaam. Durft vaak niets terug te doen of het te vertellen, is bang dan nog meer gepest te worden.
- **De meelopers:** doen mee met pesten, denken dat hij/zij er dan bij horen. Zijn bang om zelf gepest te worden. Ze hebben meestal te weinig zelfvertrouwen om nee te zeggen tegen het pesten.
- **De helper:** neemt het vaak op voor de gepeste. Vindt het niet goed dat er gepest wordt en is niet bang voor de pester. Helpt graag en is daarom vaak populair.
- **De stiekemer:** vindt het goed dat er gepest wordt, maar bemoeit zich er niet mee. Is bang om zelf gepest te worden. Roept anderen erbij om het pesten te steunen.
- **De buitenstaander:** denkt dat er in de klas niet gepest wordt en het kan hem/haar ook niets schelen. Zolang hij/zij er zelf maar geen last van heeft.
- **De stille:** bemoeit zich er niet mee. Vindt het pesten wel gemeen, maar durft niets te doen of te zeggen, is bang zelf gepest te worden.
- **Ouders:** hebben vaak in de opvoeding invloed op het pesten.
- **De leerkracht:** heeft vaak in zijn/haar doen en laten invloed op het pesten.

Bijlage 6 - Mogelijke signalen bij pesten

Gepest worden

Hieronder volgen een aantal mogelijke signalen die toepasbaar zijn op gepeste leerlingen:

- Niet meer naar school willen
- Niet meer over school vertellen thuis
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden
- Slechtere resultaten op school dan vroeger
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben
- De verjaardag niet willen vieren
- Niet naar buiten willen
- Niet alleen een boodschap willen doen
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn

Leerlingen kunnen worden gepest om uiteenlopende redenen. Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Schaamte
- Angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- Het probleem lijkt onoplosbaar
- Het idee dat je niet mag klikken

Pester

Pesters zijn vaak de fysiek en/of verbaal sterkeren in hun groep. Mogelijke redenen zijn dat ze hun populariteit afdwingen door stoer en onkwetsbaar gedrag, ze proberen bijvoorbeeld groter te lijken door anderen klein te maken. Pesters krijgen vaak andere leerlingen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden.

Pestgedrag kan een aantal onderliggende oorzaken hebben, ongeacht wordt het niet getolereerd:

- Een problematische thuissituatie
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet)
- Het moeten spelen van een niet-passende rol
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau)
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid).